

Dokument s plenarne sjednice

A9-0027/2022

15.2.2022

IZVJEŠĆE

o ulozi kulture, obrazovanja, medija i sporta u borbi protiv rasizma
(2021/2057(INI))

Odbor za kulturu i obrazovanje

Izvjestiteljica: Salima Yenbou

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
OBRAZLOŽENJE	18
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	21
POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE	22

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o ulozi kulture, obrazovanja, medija i sporta u borbi protiv rasizma (2021/2057(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji, a posebno drugu, četvrtu, petu, šestu i sedmu alineju preambule, članak 2., članak 3. stavak 3. drugi podstavak i članak 6.,
- uzimajući u obzir članke 10. i 19. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
- uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima, a posebno njezine članke 2., 3., 4., 5. i 21.,
- uzimajući u obzir europski stup socijalnih prava, uključujući treće načelo o jednakim mogućnostima i s njime povezani akcijski plan,
- uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2000/43/EZ od 29. lipnja 2000. o provedbi načela jednakog postupanja prema osobama bez obzira na njihovo rasno ili etničko podrijetlo¹ (Direktiva o rasnoj jednakosti),
- uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2000/78/EZ od 27. studenoga 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja²,
- uzimajući u obzir osnivanje Skupine EU-a na visokoj razini za suzbijanje rasizma, ksenofobije i drugih oblika netolerancije u lipnju 2016. godine,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 22. svibnja 2018. naslovljenu „Izgradnja snažnije Europe: uloga politika u području mladih, obrazovanja i kulture” (COM(2018)0268),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 18. rujna 2020. naslovljenu „Unija ravnopravnosti: Akcijski plan EU-a za antirasizam za razdoblje 2020. – 2025.” (COM(2020)0565),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 3. prosinca 2020. naslovljenu „Europski mediji u digitalnom desetljeću: akcijski plan za potporu oporavku i transformaciji” (COM(2020)0784),
- uzimajući u obzir Direktivu 2010/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2010. o koordinaciji određenih odredaba utvrđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama o pružanju audiovizualnih medijskih usluga (Direktiva o audiovizualnim medijskim uslugama)³,

¹ SL L 180, 19.7.2000., str. 22.

² SL L 303, 2.12.2000., str. 16.

³ SL L 95, 15.4.2010., str. 1.

- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 2021/817 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa „Erasmus+”: program Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport⁴,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/818 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Kreativna Europa (2021. – 2027.)⁵,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/888 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Europskih snaga solidarnosti⁶,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/692 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi programa Građani, jednakost, prava i vrijednosti⁷,
- uzimajući u obzir Europsku konvenciju o ljudskim pravima,
- uzimajući u obzir Preporuku Vijeća od 12. ožujka 2021. o jednakosti, uključivanju i sudjelovanju Roma⁸,
- uzimajući u obzir Okvirnu odluku Vijeća 2008/913/PUP od 28. studenoga 2008. o suzbijanju određenih oblika i načina izražavanja rasizma i ksenofobije kaznenopravnim sredstvima⁹,
- uzimajući u obzir izvješće o temeljnim pravima Agencije EU-a za temeljna prava od 9. lipnja 2020. i njezino drugo istraživanje EU-a o manjinama i diskriminaciji od 5. prosinca 2017. te povezano izvješće i sažetak pod naslovom „Biti crnac u EU-u” od 23. studenoga 2018. i 15. studenoga 2019., u kojima se opisuju iskustva rasne diskriminacije i rasističkog nasilja među osobama afričkog podrijetla u EU-u,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 12. studenoga 2020. naslovljenu „Unija ravnopravnosti: Strategija o ravnopravnosti LGBTIQ osoba 2020. – 2025.(COM(2020)0698),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 3. ožujka 2021. naslovljenu „Unija ravnopravnosti: Strategija o pravima osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. – 2030.” (COM(2021)0101),
- uzimajući u obzir Zaključke Vijeća od 15. studenoga 2018. o planu rada za kulturu za razdoblje 2019. – 2022.¹⁰,
- uzimajući u obzir strateški okvir EU-a za jednakost, uključivanje i sudjelovanje Roma za razdoblje 2020. – 2030. od 7. listopada 2020.,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 5. listopada 2021. naslovljenu „Strategija

⁴ SL L 189, 28.5.2021., str. 1.

⁵ SL L 189, 28.5.2021., str. 34.

⁶ SL L 202, 8.6.2021., str. 32.

⁷ SL L 156, 5.5.2021., str. 1.

⁸ SL C 93, 19.3.2021., str. 1.

⁹ SL L 328, 6.12.2008., str. 55.

¹⁰ SL C 460, 21.12.2018., str. 12.

EU-a za suzbijanje antisemitizma i njegovanje židovskog načina života (2021. – 2030.)” (COM(2021)0615),

- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 19. lipnja 2020. o prosvjedima protiv rasizma nakon smrti Georgea Floyd¹¹,
- uzimajući u obzir Preporuku Vijeća od 22. svibnja 2018. o promicanju zajedničkih vrijednosti, uključivog obrazovanja i europske dimenzije poučavanja¹²,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 26. ožujka 2019. o temeljnim pravima osoba afričkog podrijetla u Europi¹³,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. rujna 2020. o provedbi nacionalnih strategija integracije Roma: borba protiv negativnih stavova prema osobama romskog podrijetla u Europi¹⁴,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. ožujka 2021. o pravima djece u pogledu strategije EU-a o pravima djeteta¹⁵,
- uzimajući u obzir postupak zbog povrede koji je pokrenula Komisija zbog neusklađenosti s Direktivom o rasnoj jednakosti zbog diskriminacije romske djece u obrazovanju (brojevi povreda 20142174, 20152025 i 20152206),
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Europskog socijalnog fonda plus (ESF+)¹⁶,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 23. studenog 2021. o politici EU-a u pogledu sporta: ocjena i mogući putevi naprijed¹⁷,
- uzimajući u obzir Prijedlog Komisije za uredbu Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju usklađenih pravila o umjetnoj inteligenciji (Akt o umjetnoj inteligenciji) i izmjeni određenih zakonodavnih akata Unije (COM(2021)0206),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. studenog 2021. o europskom prostoru obrazovanja: zajednički holistički pristup¹⁸,
- uzimajući u obzir studiju Resornog odjela za strukturnu i kohezijsku politiku Glavne uprave za unutarnju politiku iz listopada 2021. o ulozi kulture, obrazovanja, medija i sporta u borbi protiv rasizma,
- uzimajući u obzir opće preporuke Europske komisije o politikama protiv rasizma i nesnošljivosti Vijeća Europe, a posebno preporuku br. 10 od 15. prosinca 2006. o

¹¹ SL C 362, 8.9.2021., str. 63.

¹² SL C 195, 7.6.2018., str. 1.

¹³ SL C 108, 26.3.2021., str. 2.

¹⁴ SL C 385, 22.9.2021., str. 104.

¹⁵ SL C 474, 24.11.2021., str. 146.

¹⁶ SL L 231, 30.6.2021., str. 21.

¹⁷ Usvojeni tekstovi P9_TA(2021)0463.

¹⁸ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0452.

- suzbijanju rasizma i diskriminacije u školskom obrazovanju i s pomoću njega,
- uzimajući u obzir plan Europske komisije protiv rasizma i nesnošljivosti za istinsku ravnopravnost od 27. rujna 2019.,
 - uzimajući u obzir šestu evaluaciju Kodeksa postupanja za borbu protiv nezakonitog govora mržnje na internetu koju je provela Komisija,
 - uzimajući u obzir cilj za održivi razvoj br. 10 UN-a: smanjiti nejednakost unutar i između država,
 - uzimajući u obzir Konferenciju o budućnosti Europe,
 - uzimajući u obzir preporuke Europske skupine regulatora za audiovizualne medijske usluge za novi kodeks dobre prakse u suzbijanju dezinformacija iz listopada 2021.,
 - uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za kulturu i obrazovanje (A9-0027/2022),
- A. budući da diskriminacija i rasizam ugrožavaju ljudsko dostojanstvo, životne mogućnosti, blagostanje, dobrobit, a često i sigurnost; budući da se rasistički stereotipi često protežu generacijama; budući da je diskriminacija na temelju rasnog ili etničkog podrijetla zabranjena u EU-u; budući da su migranti, izbjeglice i tražitelji azila, među ostalima, izloženi rasizmu i diskriminirajućem ponašanju;
- B. budući da su prema podacima Agencije EU-a za temeljna prava¹⁹ rasna diskriminacija i uznemiravanje i dalje uobičajena pojava diljem Europske unije; budući da su rasne, vjerske i etničke manjine posebno često izložene uznemiravanju, nasilju, rasnom i etničkom profiliranju, među ostalim od strane tijela kaznenog progona, te govoru mržnje na internetu i izvan njega; budući da žrtve ne prijavljuju većinu rasističkih i ksenofobnih incidenata motiviranih mržnjom²⁰; budući da se u EU-u rasne i etničke manjine suočavaju sa strukturnom diskriminacijom i u nekim slučajevima segregacijom u određenim područjima svakodnevnog života, uključujući stanovanje, zdravstvenu skrb, zapošljavanje, obrazovanje i pravosudne sustave;
- C. budući da se u Akcijskom planu EU-a za antirasizam za razdoblje 2020. – 2025. strukturni rasizam navodi kao diskriminirajuće ponašanje koje može biti utkano u socijalne, financijske i političke institucije, što utječe na poluge moći i donošenje politika;

¹⁹ Agencija EU-a za temeljna prava, *Drugo istraživanje Europske unije o manjinama i diskriminaciji: glavni rezultati*, 6. prosinca 2017.; *Second European Union Minorities and Discrimination Survey (Drugo istraživanje Europske unije o manjinama i diskriminaciji): Muslims – Selected findings (Muslimani – odabrani nalazi)*, 21. rujna 2017.); *Experiences and perceptions of antisemitism - Second survey on discrimination and hate crime against Jews in the EU (Iskustva i percepcije antisemitizma – Drugo istraživanje o diskriminaciji i zločinima iz mržnje protiv Židova u EU-u)*, 10. prosinca 2018.; *Second European Union Minorities and Discrimination Survey (Drugo istraživanje Europske unije o manjinama i diskriminaciji): Romi – odabrani nalazi*, 29. studenoga 2016.); *Second European Union Minorities and Discrimination Survey (Drugo istraživanje Europske unije o manjinama i diskriminaciji): Being Black in the EU (Biti crnac u EU-u)*, 23. studenoga 2018.

²⁰ *Ibidem*.

- D. budući da Ured visokog povjerenika UN-a za ljudska prava definira strukturnu diskriminaciju kao pravila, norme, rutine te obrasce stavova i ponašanja u institucijama i drugim društvenim strukturama koji predstavljaju prepreke skupinama ili pojedincima u ostvarivanju istih prava i mogućnosti koje su dostupne većini stanovništva;
- E. budući da migranti, izbjeglice, tražitelji političkog azila i pripadnici rasnih, vjerskih i etničkih manjina imaju ograničen pristup tržištu rada te su kao radna snaga često izloženi izrabljivanju;
- F. budući da je jasno da je prikupljanje kvalitetnih podataka jedan od najučinkovitijih načina analize socijalnih problema, i kvantitativno i kvalitativno, te je od ključne važnosti za osmišljavanje, prilagodbu, praćenje i razvoj javnih politika utemeljenih na dokazima kao rješenja za te probleme;
- G. budući da neki predvodnici javnog mnijenja i političari diljem EU-a prihvaćaju rasističke i ksenofobne stavove, što potiče društvenu klimu koja pruža plodno tlo za rasizam, diskriminaciju i zločine iz mržnje; budući da se to okruženje dodatno potiče ekstremističkim pokretima kao što su fašistički i ekstremno desni pokreti kojima se u naša društva nastoji unijeti razdor; budući da je to suprotno zajedničkim europskim vrijednostima i idealima demokracije i jednakosti koje trebaju poštovati sve države članice;
- H. budući da mnoge manjinske skupine moraju trpjeti policijsko nasilje, uključujući kolektivno kažnjavanje i rasno profiliranje; budući da su za borbu protiv te pojave potrebne specifične mjere; budući da zbog nedostataka u pogledu vladavine prava i kaznenog pravosuđa žrtve policijskog nasilja nemaju dovoljnu zaštitu i pristup pravosuđu te se često suočavaju s progonom državnih tijela; budući da je rasizam prema etničkim i rasnim manjinama doveo do nasilja i ubojstava;
- I. budući da se načinom na koji se ljudi prikazuju u medijima, bez obzira na njihovo rasno ili etničko podrijetlo, mogu povećati negativni stereotipi s rasnim konotacijama; budući da kulturni sektor i mediji imaju moć promicanja uključenosti i borbe protiv rasizma i takvih stereotipa;
- J. budući da je na internetu i izvan njega potrebno pojačati borbu protiv otvorenog i prikrivenog rasizma i diskriminacije u našim društvima te da ona predstavlja zajedničku odgovornost; budući da Europska unija i države članice trebaju dodatno razmotriti i obvezati se na rješavanje strukturnog rasizma i diskriminacije s kojima se suočavaju mnoge manjinske skupine te nastaviti s radom u tom smjeru;
- K. budući da su dezinformacije često usmjerene na manjine i potiču društvene nemire; budući da neovisni i pluralistički mediji koji promiču uravnotežene diskurse doprinose poticanju uključivih društava;
- L. budući da su solidarnost i poštovanje ljudskog života i drugih ljudskih bića vrijednosti koje se prenose s generacije na generaciju; budući da školsko obrazovanje ima ključnu ulogu u tom procesu;
- M. budući da je pristup obrazovanju i stjecanju određenog stupnja obrazovanja važno pitanje za zajednice diskriminirane na rasnoj osnovi diljem Europe; budući da je

segregacija u obrazovanju i dalje velik problem u Europi; budući da se u nekim državama članicama djeca i dalje stavljaju u segregirane škole te postoji diskriminirajuća praksa stavljanja djece etničkih i rasnih manjina u škole za djecu s mentalnim poteškoćama;

- N. budući da škole imaju ključnu ulogu u pružanju iskustva o vrijednosti raznolikosti, promicanju uključenosti, borbi protiv rasizma i smanjenju rasnih stereotipa i predrasuda;
- O. budući da je važno da djeca i mladi vide da su zastupljeni u cijelom društvu, pa tako i u obrazovanju koje im se pruža, u kulturnim i sportskim udrugama i klubovima u kojima sudjeluju, na internetu i u medijima kojima se koriste;
- P. budući da, iako sport ima ključnu ulogu u društvenom, kulturnom i obrazovnom životu te posjeduje moć ujediniti ljude različitih rasa, etničke pripadnosti i religija te iako se može koristiti za okupljanje zajednica i promicanje vrijednosti jednakosti, dostupnosti i poštovanja, na sportskim događanjima i općenito u sportu diljem Europe opetovano dolazi do rasističkih incidenata, kao i brojnih izazova povezanih s rasizmom; budući da bi trebalo utvrditi i suzbiti radikalizaciju koja se javlja u skupinama povezanim sa sportom;
- Q. budući da je pandemija bolesti COVID-19 ostavila nerazmjerno velike posljedice na zajednice rasnih i etičkih manjina, pri čemu su se pojavile, dodatno naglašene i povećane nejednakosti, među ostalim u području kulture, medija, obrazovanja i sporta; budući da su uznemiravanje potaknuto mržnjom i zločini iz mržnje znatno učestaliji tijekom pandemije bolesti COVID-19;

Opći kontekst

1. naglašava da rasizam postoji u svim područjima našeg svakodnevnog života i da može imati mnogo oblika; poziva na pristup nulte tolerancije tom pitanju; uviđa da su različite skupine, zajednice i pojedinci izloženi rasizmu, ksenofobiji i diskriminaciji; priznaje da svaki pojedini oblik rasizma ima posebna obilježja, pri čemu su određeni oblici rasizma istaknutiji u nekim državama članicama od drugih zbog, među ostalim, povijesnih ili političkih čimbenika;
2. prima na znanje akcijski plan EU-a za borbu protiv rasizma; pozdravlja uključivanje posebnog odjeljka o obrazovanju i posebno upućivanje na medije, sport i kulturu; poziva Komisiju i države članice da usvoje holistički pristup i osiguraju odgovarajuća financijska sredstva i resurse kako bi se ispunile obveze iz plana ne dovodeći u pitanje financiranje postojećih programa i mjera, uz istodobno poštovanje europskih vrijednosti;
3. poziva Komisiju da zajamči da koordinator za borbu protiv rasizma dobije odgovarajuća sredstva i da sve glavne uprave zajednički rade na uključivanju rasne ravnopravnosti u sve politike EU-a;
4. sa zanimanjem iščekuje procjenu postojećeg pravnog okvira EU-a za borbu protiv diskriminacije, rasizma, ksenofobije i drugih oblika netolerancije; poziva Komisiju da ocijeni provedbu tog okvira, da utvrdi kako ga prema potrebi poboljšati te da sudjeluje u

redovitom dijalogu i razmjeni najboljih praksi s državama članicama i dionicima, posebno onima koji zastupaju probleme osoba pogođenih rasizmom i rasnom diskriminacijom;

5. podsjeća da su nacionalni akcijski planovi učinkovit alat za odgovor na rasizam, rasnu i etničku diskriminaciju i povezanu netoleranciju u državama članicama jer omogućuju poduzimanje konkretnih mjera kao odgovor na posebne situacije; žali zbog toga što samo 15 država članica ima na raspolaganju takve planove²¹; apelira na Komisiju da objavi planirana zajednička vodeća načela za provedbu nacionalnih akcijskih planova protiv rasizma i rasne diskriminacije, kao i druge alate za potporu naporima na nacionalnoj razini; poziva da se pri izradi tih planova uključe posebni ciljevi u vezi s kulturom, obrazovanjem, medijima i sportom koji odražavaju cjelovitu raznolikost društva; smatra da je u tom pogledu potrebno prikupiti dobre prakse i razmijeniti ih s državama članicama kako bi se olakšao razvoj njihovih nacionalnih akcijskih planova i potakla razmjena iskustava među nacionalnim agencijama;
6. pozdravlja objavljivanje i provedbu posebnih smjernica EU-a o prikupljanju podataka o jednakosti na temelju rasnog ili etničkog podrijetla, kako je definirano u Direktivi o rasnoj jednakosti kao podataka koji su dobrovoljni i anonimni i kojima se osigurava zaštita osobnih podataka, samoodređenje i savjetovanje s relevantnim zajednicama; poziva države članice da prilagode nacionalne statističke podatke i uklone prepreke, olakšaju i poboljšaju, prema potrebi, sustavno prikupljanje kvalitetnih pouzdanih i raščlanjenih podataka o jednakosti po državama članicama kako bi se utvrdili uzroci rasizma i diskriminacije i radilo na njihovu suzbijanju te kako bi se poduprle politike utemeljene na dokazima i na nacionalnoj razini i na razini EU-a; poziva Komisiju i države članice da se koriste tim podacima za razvoj mjera za postizanje rasne pravde i da ti podaci budu dostupni javnosti, uz potpuno poštovanje temeljnog prava na privatnost, zaštite osobnih podataka i relevantnog zakonodavstva EU-a, uključujući Direktivu o rasnoj jednakosti, Opću uredbu o zaštiti podataka²² i predloženu Uredbu o e-privatnosti²³, kao i relevantne nacionalne pravne okvire;
7. pozdravlja predanost raznolikosti i uključivosti u okviru programa Erasmus+, Kreativna Europa, Europskih snaga solidarnosti, programa Građani, jednakost, prava i vrijednosti, inicijative Novi europski Bauhaus, Europskog socijalnog fonda plus i Europske garancije za mlade; naglašava da je potrebno sustavno pratiti i analizirati doprinos svakog od tih programa borbi protiv rasizma te izraditi pregled dobrih praksi; poziva Komisiju da se pobrine za to da se nedavno objavljene strategije za uključivost uključe u sve relevantne programe EU-a i obrazovne, kulturne, medijske i sportske inicijative te da prati njihovu provedbu i učinak;
8. pozdravlja činjenicu da je Komisija prepoznala potrebu za međusektorskim pristupom donošenju politika; poziva Komisiju i države članice da zajamče da se relevantni ciljevi borbe protiv rasizma provode u svim područjima politike;
9. sa zabrinutošću prima na znanje nepostizanje dogovora u Vijeću o Prijedlogu Komisije

²¹ Od 2019., prema izvješću Agencije EU-a za temeljna prava od 9. lipnja 2020.

²² SL L 119, 4.5.2016., str. 1.

²³ Prijedlog Komisije za uredbu Europskog parlamenta i Vijeća o poštovanju privatnog života i zaštiti osobnih podataka u elektroničkim komunikacijama (COM(2017)0010).

za direktivu Vijeća od 2. srpnja 2008. o primjeni načela jednakog postupanja prema osobama bez obzira na njihovu vjeru ili uvjerenje, invaliditet, dob ili spolnu orijentaciju²⁴; potiče države članice da što prije postignu zajedničko stajalište o tome; podržava Komisiju u nastojanju da potakne postizanje napretka kako bi se u Vijeću postigla jednoglasnost potrebna za donošenje ovog prijedloga;

10. potiče daljnju suradnju između Europske komisije protiv rasizma i netolerancije, tijela za ravnopravnost u državama članicama, nevladinih organizacija, vlada i dionika, posebno onih koji zastupaju probleme pojedinaca i skupina pogođenih rasizmom i rasnom diskriminacijom; posebno poziva države članice da u potpunosti provedu preporuke Europske komisije protiv rasizma i netolerancije;
11. poziva Komisiju i države članice da povećaju svoju potporu Savezu civilizacija UN-a u cilju jačanja međunarodnog, međukulturnog i međuvjerskog dijaloga i suradnje;
12. ističe da ograničen pristup tehnologiji i digitalnoj infrastrukturi u obrazovanju, kulturi, medijima i sportu prijeti stvoriti novi oblik diskriminacije i nejednakosti s kojim se Komisija i države članice trebaju na odgovarajući način i brzo suočiti;
13. poziva države članice da organiziraju telefonske linije za pomoć, tijela za posredovanje te osposobljavanje osoblja kako bi se na odgovarajući način suočilo s nasiljem ili drugim izgedima rasne ili etničke prirode u obrazovanju, kulturi, medijima i sportu te kako bi se takvi slučajevi prijavili;
14. poziva Komisiju i države članice da razviju poboljšanu strategiju kojom će se promicati uključivanje ljudi iz ruralnih, planinskih i izoliranih područja, posebno mladih i žena, u obrazovanje, kulturu, sport i medije, uz istodobno razvijanje i ulaganje u lokalnu i prilagođenu infrastrukturu;
15. poziva Komisiju i države članice da osmisle dosljedan akcijski plan kako bi se na odgovarajući način riješio problem rizika od diskriminacije s kojim se posebno suočavaju mobilni radnici i njihova djeca, uključujući ograničen pristup kvalitetnom obrazovanju, kulturi, medijima i sportu;

Kultura

16. ističe da u europskim društvima postoji sve veća kulturna raznolikost i da sve veći udio stanovništva čine ljudi rođeni u inozemstvu i njihovi potomci; smatra da su kultura, obrazovanje i sport ključni za poticanje otvorenog društva u kojem su svi dobrodošli; smatra da je važno priznati doprinos i nasljeđe tih ljudi europskoj kulturi i znanju tijekom povijesti;
17. prepoznaje da je rasizam duboko ukorijenjen u društvu i isprepleten s njegovim kulturnim korijenima, naslijeđem i društvenim normama; stoga ističe važnu ulogu koju kultura može i mora odigrati u borbi protiv diskriminacije i rasizma te promicanju socijalne uključenosti, raznolikosti, jednakosti i tolerancije; naglašava važnost poticanja međukulturnog učenja;

²⁴ COM(2008)0426.

18. primjećuje golem doprinos različitih zajednica kulturnoj i jezičnoj raznolikosti Europe;
19. žali zbog toga što postoje prepreke za sudjelovanje manjina u kulturi, odnosno stereotipi, predrasude, segregacija i getoizacija; poziva Komisiju i države članice da promiču inicijative za raznolikije sudjelovanje zajednica i pojedinaca diskriminiranih na rasnoj osnovi u kulturnom sektoru, posebno korištenjem financijskih sredstava iz svih relevantnih programa kako bi se uklonile takve prepreke; poziva na veću potporu postojećim kanalima i stvaranje mreža potpore i informativnih aktivnosti, među ostalim za stanovnike prigradskih, ruralnih i najudaljenijih regija te ostalih regija u nepovoljnom položaju;
20. poziva države članice da pokrenu inicijative za poticanje osoba različitog rasnog i etničkog podrijetla da sudjeluju u kulturnim događanjima, kao što su sustavi vaučera ili slična nastojanja;
21. poziva Komisiju i države članice da poboljšaju praćenje i ocjenjivanje, među ostalim ispitivanjem, dijeljenjem i razmjenom participativnih alata i najboljih praksi kojima se mogu dokazati učinci promicanja uključivosti i nediskriminacije te suzbijanja rasizma s pomoću kulturnih aktivnosti i koji doprinose osmišljavanju uključivijih politika;
22. poziva države članice i relevantne dionike da potiču raznolikost u kulturnim institucijama među zaposlenicima i članovima uprave, uvodeći kriterij izbora i nagrade u organizacijama koje primaju javna sredstva te osiguravajući da su svi radnici plaćeni od početka svoje karijere;
23. pozdravlja rad radne skupine stručnjaka država članica o otvorenoj metodi suradnje na temu rodne ravnopravnosti u kulturnim i kreativnim sektorima; poziva države članice da u sljedeći plan rada za kulturu uključe radnu skupinu stručnjaka država članica za borbu protiv rasizma s pomoću umjetnosti i kulture; poziva tu radnu skupinu da izradi studiju o ulozi kulture i kreativnog sektora u promicanju rasne ravnopravnosti u tim područjima;
24. pozdravlja uključivanje ljudi i mjesta kojima je pomoć najpotrebnija kao jedne od strateških osi Novog europskog Bauhauasa; traži da se tom inicijativom uzme u obzir socijalna uključenost migranata kako bi imali jednak pristup mogućnostima;
25. snažno podupire činjenicu da određene države članice priznaju potrebu da se kulturna djela i artefakti vrate u njihova mjesta podrijetla jer bi to služilo promicanju poštovanja i međusobnog razumijevanja kulturne baštine druge strane, kao i povećanju njihove vrijednosti, među ostalim javnim pristupom tim djelima i artefaktima; poziva na provedbu potrebnih istraživanja, studija i razmjena za uspostavu koherentnih programa za vraćanje kulturnih djela i artefakata u njihove zemlje podrijetla ili u druge odgovarajuće kulturne institucije, koje je odredila država podrijetla, u skladu s relevantnim međunarodnim konvencijama za zaštitu kulturne baštine; potiče Komisiju da olakša dijalog radi promicanja razmjene najboljih praksi među državama članicama, trećim zemljama, muzejima i drugim kulturnim institucijama;

Obrazovanje

26. prepoznaje odlučujuću ulogu obrazovanja i osposobljavanja u borbi protiv strukturnog

rasizma i diskriminacije, izgradnji uključivih društava, razotkrivanju predrasuda i stereotipa te promicanju tolerancije, razumijevanja i raznolikosti; ističe ulogu novog europskog prostora obrazovanja u borbi protiv svih oblika diskriminacije unutar i izvan učionice, posebno u razvoju kvalitetnih i uključivih prostora za obrazovanje;

27. ističe činjenicu da posebni elementi europske povijesti, uključujući kolonijalizam, ropstvo i genocid, posebno holokaust, zajedno s drugim manifestacijama rasizma, i dalje trajno utječu na današnje društvo, uključujući obrazovne sustave i razvoj obrazovnih kurikuluma; predlaže da se obrazovni kurikulumi revidiraju kako bi se s pomoću usmjerenog i kontekstualiziranog pristupa objasnila povijest naših društava kako bi se bolje razumjela njihova povezanost sa sadašnjošću i kako bi se iskorijenili stereotipi koji dovode do današnje diskriminacije;
28. naglašava da je u kurikulumu povijesti potrebno ostaviti veći prostor objektivnom i činjeničnom učenju o različitim rasnim ili etničkim ideologijama, njihovim oblicima i porijeklu, uključujući ropstvo, kolonijalizam i fašizam te zloupotrebu znanosti za njihovo opravdanje, kao i o njihovim posljedicama i mogućim ostacima danas;
29. poziva države članice da potiču izradu obrazovnih kurikuluma i obrazovnih alata ili aktivnosti kojima se vodi računa o raznolikosti i uključivosti kako bi se zajamčilo da su u tim i ostalim ključnim materijalima zastupljeni autori, povjesničari, znanstvenici, umjetnici i druge ličnosti različitog rasnog i etničkog podrijetla;
30. naglašava ulogu obrazovanja u promicanju građanstva i zajedničkih vrijednosti slobode, tolerancije i nediskriminacije; naglašava važnost stvaranja sinergija između građanskog obrazovanja diljem Europe i politika EU-a za borbu protiv rasizma i diskriminacije; potiče države članice da stave veći naglasak na obrazovanje o povijesti EU-a kako bi se potaknula kohezija; smatra da bi ta područja trebala biti sastavni dio kurikuluma građanskog odgoja i obrazovanja;
31. poziva države članice da promiču jezike, kulturu i povijest manjina u školskim kurikulumima, muzejima i drugim oblicima kulturnog i povijesnog izražaja te da prepoznaju doprinos njihove kulture europskoj baštini; poziva države članice da razviju usklađene i dosljedne mjere, uz pomoć primjerenih sredstava kako bi se potaknula, poduprla i promovirala umjetnost i kultura rasnih i etničkih skupina te da istraže i sačuvaju materijalnu i nematerijalnu baštinu kulture tradicionalnih zajednica;
32. poziva Komisiju i države članice da promiču višejezičnost kao važno sredstvo koje povezuje ljude;
33. naglašava važnost pružanja odgovarajuće potpore djeci mobilnih radnika diljem država članica kako bi im se omogućilo da nauče svoj materinski jezik i uče o kulturi svoje zemlje i nove zemlje boravišta kako bi se osigurala bolja integracija;
34. poziva na dublje proučavanje zajedničkih humanističkih znanosti, povijesti, filozofije, jezika i književnosti, što može pomoći u promicanju duha europskog sklada; poziva da se u povijesnim kurikulumima koristi pristup usmjeren na povijest rasnih i etničkih zajednica koje žive u Europi kako bi se potaknulo sagledavanje europske i svjetske povijesti iz različitih kutova koje je više potkrijepljeno činjenicama, te kako bi se postiglo bolje razumijevanje interakcija među različitim kontinentima prije, tijekom i

nakon europske kolonizacije; poziva na to da se u knjigama povijesti naglasi doprinos rasnih zajednica razvoju i oblikovanju današnje Europe;

35. poziva države članice da se aktivno bore protiv pristranosti u školskim knjigama, obrazovnim alatima, filmovima i informativnim programima za djecu i mlade te sportu; poziva države članice da te ciljeve uključe u provedbu Europske godine mladih 2022.;
36. oštro osuđuje praksu rasne i etničke segregacije u školama, koja još uvijek postoji u Europi; upozorava da takve prakse dovode do marginalizacije, ranog prekida školovanja, niskih stopa upisa, stvaranja paralelnih društvenih prostora te da se njima nastavlja strukturna diskriminacija i onemogućuje jednak pristup kvalitetnom životu; poziva sve države članice da uvedu ili ojačaju uključive politike kako bi se spriječilo da se marginalizirane skupine učenika od predškolskog do visokog obrazovanja smjeste u zasebne škole, obrazovne ustanove ili razrede, bilo namjerno ili ne, kako bi se promicala socijalna uključenost uz jamčenje jednakih mogućnosti za sve te kako bi se osiguralo da sva djeca imaju jednak pristup kvalitetnom obrazovanju i izvannastavnim aktivnostima, uključujući kulturu i sport; potiče države članice da aktivno promiču uključenost djece iz manjinskih skupina u škole i lokalne zajednice te da zaštite sekularni karakter javnog obrazovanja, poštujući pritom kulturne i vjerske identitete;
37. poziva Komisiju i države članice da poduzmu korake za pružanje potpore djeci koja pripadaju rasnim i etničkim manjinama ili potječu iz nesigurnih socioekonomskih sredina na njihovim putovima do izvrsnosti tako što će im se pomoći da se uključe u izvannastavne aktivnosti (npr. umjetnost i sport) na visokoj razini, pružiti prilika da se upišu u škole koje zadovoljavaju njihove posebne potrebe, osigurati kvalitetne mogućnosti obrazovanja i staviti na raspolaganje potrebna sredstva;
38. poziva države članice da svakom djetetu zajamče pravo na obrazovanje i uspostave mjere za suzbijanje i sprečavanje ranog prekidanja školovanja te da osiguraju rodno ravnopravan pristup kvalitetnom i uključivom obrazovanju od ranog djetinjstva do adolescencije; poziva Komisiju da osmisli nove instrumente za financiranje ili potprograme koji će biti komplementarni mjerama država članica u cilju omogućavanja ciljane i prilagođene potpore kvalitetnom obrazovanju djece u dobi od 3 godine nadalje koja se moraju suočavati s ekstremnim siromaštvom i ne ispunjavaju uvjete za postojeće i buduće inicijative financiranja EU-a za obrazovanje i socijalnu uključenost, kao što su Erasmus+, jamstvo za djecu ili Europski socijalni fond plus;
39. prepoznaje važnost podučavanja djece i mladih kako bi ih se osvijestilo o negativnom učinku netolerancije i razvoja njihovih vještina kritičkog razmišljanja; ističe da je potrebno osigurati da obrazovanje o ljudskim pravima započne od malih nogu i da nastavni materijal odražava raznolikost i pluralizam društva te da ne obuhvaća rasistički sadržaj;
40. poziva Komisiju da promiče istraživanja o sustavima ranog upozoravanja i učinkovitim metodama učenja kako bi se suzbijali rasizam i diskriminacija u školama, uzimajući u obzir najbolje prakse koje postoje u Europi, te da potiče širenje rezultata u cilju iskorjenjivanja zlostavljanja na temelju rase;
41. poziva države članice da zajamče da nastavno osoblje iz rasnih i etničkih manjinskih skupina ima jednak i pravedan pristup radnim mjestima u nastavi i obrazovanju na svim

razinama obrazovanja i da se uspostave mjere kojima će se osigurati da su i nastavnici i učenici zaštićeni od rasne diskriminacije u školskom sustavu;

42. osuđuje strukturnu diskriminaciju koju trpe tisuće djece izbjeglica u Europi koja su imala slab ili nikakav pristup obrazovanju; potvrđuje da odvojeni razredi u prihvatnim kampovima, koje često vode volonteri, ne mogu biti zamjena za školovanje; poziva na obavezno obrazovanje djece izbjeglica u školskom sustavu zemlje domaćina kao preduvjet za pristup financijskim sredstvima EU-a u području migracija;
43. poziva države članice da nastavnicima osiguraju odgovarajuću edukaciju, bez obzira na predmet podučavanja, njihovu specijalizaciju, dob njihovih učenika ili vrstu ustanove u kojoj će podučavati, kako bi stekli vještine i kulturne sposobnosti koje su im potrebne za promicanje uključenosti i tolerancije te borbu protiv diskriminacije u obrazovnom sustavu; poziva na to da se svim edukatorima i osobama koje rade s mladima omogući dovoljno vremena za sudjelovanje u početnom obrazovanju nastavnika i kontinuiranom stručnom usavršavanju usmjerenom na podučavanje u multikulturalnom i multirasnom kontekstu, uključujući osposobljavanje o nesvjesnim predrasudama; poziva države članice da uvedu programe cjeloživotnog učenja za državne službenike i snage državne sigurnosti kako bi se uklonilo rasističko i ksenofobno ponašanje;
44. podsjeća na to da se sustavi umjetne inteligencije za upotrebu u obrazovanju i strukovnom osposobljavanju te u postupcima zapošljavanja obrazovnog osoblja u nekim slučajevima smatraju „visokorizičnima”; poziva na to da se provedu odgovarajuće procjene rizika prije upotrebe takvih alata;
45. naglašava važnost aktivnosti sjećanja u okviru programa Građani, jednakost, prava i vrijednosti te potrebu za dostatnim financiranjem i vidljivošću projekata čiji je cilj podsjećati na ključne događaje u novijoj europskoj povijesti, istraživati ih i razjašnjavati, te podizati razinu osviještenosti europskih građana kad je riječ o njihovoj zajedničkoj povijesti, kulturi, kulturnoj baštini i vrijednostima, čime bi se poboljšalo njihovo razumijevanje EU-a, njezina podrijetla, svrhe i raznolikosti;
46. priznaje da su programi mobilnosti kao što je Erasmus+ poticaj obrazovnom, društvenom, osobnom i profesionalnom razvoju te da pomažu u poticanju razumijevanja drugih ljudi; potiče kontinuirano podupiranje takvih programa;
47. ističe vrijednost građanskog odgoja i obrazovanja EU-a za uzajamno razumijevanje i socijalnu koheziju, što je i uvjerenje građana koji su dali svoj doprinos Konferenciji o budućnosti Europe, što će se također uzeti u obzir u zaključcima konferencije koji će se objaviti ove godine;
48. naglašava važnost priznavanja neformalnog i informalnog obrazovanja, kao i automatskog priznavanja diploma i kvalifikacija kao ključnih alata za otvaranje mogućnosti pojedincima iz rasnih i etničkih skupina, suzbijanje strukturnog rasizma i diskriminacije te poticanje raznolikosti;
49. prepoznaje važnost uzora u stjecanju obrazovanja; potiče stvaranje paneuropske platforme pojedinaca i kolektiva pripadnika rasnih i etničkih manjina koji mogu podijeliti svoja iskustva s učenicima;

50. naglašava važnost podizanja razine osviještenosti šire javnosti i javnog mnijenja o raznolikoj prirodi naših društava podučavanjem i drugim relevantnim materijalima;
51. poziva države članice da odustanu od proračunskih rezova za obrazovne programe jer bi to moglo dovesti do smanjenja prostora za rasprave o međukulturnoj osviještenosti i antirasizmu²⁵;
52. naglašava važnost socijalnih programa koje financira EU, posebno programa školskih obroka, za integraciju socijalno ugrožene djece i mladih;

Mediji

53. naglašava važnost zastupljenosti i raznolikosti u razvoju uključivih društava; podsjeća na odgovornost medija u odražavanju društava u svoj njihovoj raznolikosti i žali zbog nedostatka rasne i etničke raznolikosti u mnogim medijima; poziva kulturne i medijske sektore da izbjegavaju prakse kojima se nastavljaju ili jačaju negativni stereotipi o etničkim i rasnim manjinama, te ih potiče da članove tih zajednica pokazuju u pozitivnim ulogama; poziva relevantne dionike da se pozabave raznolikošću i zastupljenošću u svojim organizacijama, među ostalim stvaranjem radnog mjesta za osobu odgovornu za raznolikost i provedbom inicijativa osmišljenih za poboljšanje kompetencija medijskih djelatnika o pitanjima raznolikosti i uključivosti kako bi se bolje odrazila neovisna i pluralistička priroda njihovih zadaća;
54. pozdravlja Komisijinu komunikacijsku kampanju i kampanju za podizanje razine osviještenosti kako bi se potaknula raznolikost u audiovizualnom sektoru, ispred i iza kulisa; poziva na to da se ta kampanja usredotoči na raznolikost i povijest zajednica diskriminiranih na rasnoj osnovi i ostalih marginaliziranih zajednica te načine na koje postizanje rasne pravde može doprinijeti stvaranju povezanije, mirne i demokratske Europe za sve;
55. pozdravlja činjenicu da je Europski opservatorij za digitalne medije zadužen za borbu protiv dezinformacija i djelovanje usmjereno na manjinske zajednice; naglašava hitnu potrebu za stavljanjem većeg naglaska na razvoj kritičkog razmišljanja, medijske pismenosti i digitalnih vještina u obrazovnim programima; naglašava ključne učinke koje kampanje i inicijative za medijsku pismenost mogu imati na ublažavanje diskursa o rasnoj diskriminaciji koji se širi dezinformacijama; ističe da je potrebno da se mladima osiguraju analitički i operativni alati kako bi se prepoznalo i suzbilo širenje govora mržnje na internetu;
56. potiče Komisiju da osigura da se definicija govora mržnje, na internetu ili izvan njega, i kriminalizacija zločina iz mržnje u potpunosti i ispravno prenesu u nacionalno pravo država članica te da po potrebi pokrene postupke zbog povrede prava;
57. pozdravlja šestu evaluaciju kodeksa postupanja za borbu protiv nezakonitog govora mržnje na internetu i napredak u uklanjanju govora mržnje na internetu; međutim, izražava žaljenje zbog toga što je prosječna stopa pregledanih obavijesti u roku od 24

²⁵ *The role of culture, education, media and sport in the fight against racism (Uloga kulture, obrazovanja, medija i sporta u borbi protiv rasizma)*, Glavna uprava Europskog parlamenta za unutarnju politiku, Resorni odjel za strukturnu i kohezijsku politiku, listopad 2021., str. 13.

sata i dalje visoka (81 %), no smanjila se od 2020. (90,4 %), a prosječna stopa uklanjanja pala je na 62,5 % od 2019. i 2020.; potiče Komisiju da nastavi suradnju s platformama kako bi se uklonio govor mržnje na internetu te poboljšali stopa uklanjanja, transparentnost i povratne informacije korisnicima;

58. izražava zabrinutost zbog toga što se s pomoću umjetne inteligencije i algoritama šire govor mržnje i dezinformacije koje uključuju rasne i diskriminirajuće sadržaje; napominje da govor mržnje i dezinformacije dovode do neposrednih podjela u našim društvima; poziva na ulaganje napora u suzbijanje takvih aktivnosti, posebno osmišljavanjem namjenske umjetne inteligencije i algoritama s krajnjim ciljem zaustavljanja plime govora mržnje i dezinformacija te ublažavanja njihovih posljedica;
59. primjećuje da engleski jezik prevladava u razvoju, uvođenju i upotrebi umjetne inteligencije, uključujući filtre sadržaja; upozorava da se govor mržnje na internetu prakticira i na drugim jezicima, čiji su filtri sadržaja manje učinkoviti; poziva na donošenje mjera za borbu protiv govora mržnje na svim jezicima;
60. pozdravlja praksu određenih međunarodnih pružatelja audiovizualnih usluga da prije emitiranja medijskih sadržaja dodaju izjave o ograničenju odgovornosti za štetan i rasistički sadržaj; potiče razvoj takve prakse u europskoj audiovizualnoj sferi;
61. napominje da u nekim državama članicama postoje regulatorna tijela za audiovizualne sadržaje s ovlastima za izricanje sankcija za programe kojima se promiče diskriminacijski ili rasistički sadržaj; potiče države članice da u tom smislu osnaže svoje regulatorne agencije; poziva da se Europskoj skupini regulatora za audiovizualne medijske usluge omogući pristup resursima kako bi na odgovarajući način koordinirala nacionalne agencije u prikupljanju i razmjeni kvalitetnih podataka, kao i u nadgledanju takvih zadaća; poziva Komisiju i države članice da prestanu dodjeljivati financijska sredstva EU-a i državna financijska sredstva medijskim kućama za koje su službena regulatorna tijela zaključila da su u suprotnosti s pravnima standardima za promicanje govora mržnje i ksenofobije;
62. osuđuje rasističku retoriku određenih medijskih kuća koje stigmatiziraju rasne zajednice, na primjer usmjeravanjem na migrante kao izvora raznih gospodarskih i socijalnih problema te nerazmjernim pokrivanjem zločina koje su počinili migranti; poziva države članice da poduzmu učinkovite mjere kako bi spriječile medije u širenju stigmatizirajuće retorike, govora mržnje, lažnog diskursa i negativnih prikaza određenih etničkih ili rasnih skupina koji služe samo dehumaniziranju dotičnog pojedinca;
63. naglašava da je potrebno povećati preuzimanje odgovornosti od strane digitalnih platformi i društvenih mreža kako bi se suzbilo širenje rasno motivirane mržnje prema migrantima i manjinama;

Sport

64. naglašava da sportski klubovi i savezi imaju ključnu ulogu u borbi protiv rasizma, među ostalim podizanjem svijesti; podsjeća da je sport, a posebno timski sport, pokretač socijalne uključenosti, ravnopravnosti i promicanja vrijednosti EU-a, kako je navedeno u Uredbi o programu Erasmus+; pozdravlja pružanje financijskih sredstava EU-a i nacionalnih sredstava kako bi se siromašnim osobama, posebno manjinama i djeci,

omogućilo sudjelovanje u sportskim aktivnostima;

65. napominje da se rasizam spominje u okviru sektorskih prioriteta o partnerstvima za sport u okviru ključne mjere 2. godišnjeg programa rada za Erasmus+ 2022., te da se amaterske sportske inicijative usmjerene na uključenost i borbu protiv rasizma mogu financirati u okviru novog programa malih partnerstava; poziva Komisiju da ocijeni te inicijative i sustavno prati broj i vrstu sportskih projekata koji su u prvom redu usmjereni na borbu protiv rasizma, kao i iznos financijskih sredstava koja su im dodijeljena; poziva Komisiju da promiče uključivanje migranata i osoba koje pripadaju rasnim i etničkim manjinama u amaterske sportske klubove;
66. pozdravlja napore nevladinih organizacija i lokalnih organizacija u različitim državama članicama da se sport koristi kao sredstvo za okupljanje ljudi i poticanje kolektivnog sjećanja u cilju izgradnje poštovanja i uključenosti; poziva Komisiju da razvije bazu podataka najboljih praksi u području sportskog obrazovanja i medija kako bi se potaknuo njihov razvoj diljem EU-a;
67. uviđa da bi veću pozornost trebalo posvetiti zastupljenosti različitih skupina u sportu općenito i na rukovodećim položajima u sportskim organizacijama, uključujući žene i one koji imaju manje mogućnosti kao što su izbjeglice, etničke i rasne manjine te pripadnici zajednice LGBTIQ; potiče međunarodna, europska i nacionalna sportska upravljačka tijela i dionike da provedu mjere za raznolikost i uključenost, posebno kako bi se riješilo pitanje malog broja žena i pripadnika etničkih manjina na vodećim položajima i u odborima; poziva države članice da razviju uključivu sportsku politiku s odgovarajućim financijskim sredstvima kako bi se osiguralo da sport bude dostupan svima, bez obzira na etničko podrijetlo, rasu, invaliditet ili socioekonomsku pozadinu;
68. ustraje u pristupu nulte tolerancije u pogledu rasizma, govora mržnje, nasilja i ostalog rasističkog ponašanja u sportu te potiče Komisiju, države članice i sportske saveze da osmisle mjere za sprečavanje takvih incidenata i da usvoje učinkovite kazne i mjere za potporu žrtvama, kao i mjere za zaštitu od odmazde onih sportaša koji osuđuju rasizam ili se zalažu za raznolikost;
69. potiče Komisiju da izradi preporuke ili smjernice u sportu kako bi se suzbio rasizam u sportu na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini te da promiče uključenost i poštovanje na svim razinama sporta, uključujući za one kojima je potrebna posebna odjeća; poziva sportske organizacije i dionike na svim razinama da aktivno pridonose takvom kodeksu, da se obvežu na nj i da ga uključe u svoje statute; potiče organizacije da informiraju svoje članove i njihove obitelji te širu javnost o takvom kodeksu i njegovu sadržaju;

o

o o

70. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.

OBRAZLOŽENJE

Kontekst

Rasizam i diskriminacija na rasnoj ili etničkoj osnovi i dalje su raširena pojava diljem Europske unije i ne samo u njoj. Takva diskriminacija nije samo rezultat ponašanja i predrasuda pojedinaca, već je duboko ukorijenjena u strukturi našeg društva. Prema istraživanju Eurobarometra iz 2019. više od polovice Europljana smatra da je rasna diskriminacija raširena u njihovoj zemlji, pri čemu su građani EU-a kao tri najčešće osnove za diskriminaciju naveli „pripadnost romskoj manjini” (61 % ispitanika), „etničko podrijetlo” (59 %) i „boju kože” (59 %) ²⁶. Prema drugom istraživanju Europske unije o manjinama i diskriminaciji (EU MIDIS II) koje je provela Agencija EU-a za temeljna prava (FRA) 45 % osoba sjevernoafričkog podrijetla, 41 % Roma i 39 % osoba supsaharskog afričkog podrijetla suočilo se s diskriminacijom na osnovi svojeg etničkog ili imigracijskog podrijetla. 30 % Roma i 29 % osoba sjevernoafričkog podrijetla također su naveli da su bili žrtve uznemiravanja motiviranog mržnjom ²⁷.

Prisutnost rasizma u našim društvima dodatno je došla do izražaja u javnosti 2020. godine nakon ubojstva Georgea Floyd u Minneapolisu u SAD-u za koje je bio odgovoran policijski službenik. Uslijedio je val prosvjeda pod vodstvom pokreta „Black Lives Matter”, što je potaknulo donošenje mjera na razini EU-a, uključujući usvajanje rezolucije Europskog parlamenta i izradu akcijskog plana EU-a za borbu protiv rasizma. Ponovno je posvećena pozornost ne samo pitanjima kao što su policijska brutalnost i rasno profiliranje, nego i pitanju povijesti rasizma i njezina kulturnog nasljeđa u Europi.

Tijekom pandemije bolesti COVID-19 u više je navrata izašlo na vidjelo u kojoj je mjeri rasna diskriminacija sustavna pojava. Prvi je i najočitiiji primjer val rasističkog i ksenofobnog nasilja i napada, posebno prema azijskoj zajednici, koji je uslijedio nakon širenja virusa u proljeće 2020.; rasističke izjave kojima su se okrivljavali imigranti, izbjeglice i stranci čak su podupirali i promicali određeni politički čelnici iz različitih dijelova svijeta ²⁸. Drugo, podaci iz cijelog svijeta pokazuju da je COVID-19 imao nerazmjerno velik utjecaj na rasne i etničke manjine ²⁹.

Aksijski plan EU-a za borbu protiv rasizma za razdoblje 2020. – 2025.

Prosvjedi 2020. godine potaknuli su institucije EU-a da razmotre položaj rasizma u EU-u i njegovim državama članicama. Postalo je očito koliko je potrebno aktivno raditi na postizanju rasne pravde i aktivno suzbijati sve oblike diskriminacije. Bilo je jasno da je potrebno uložiti dodatne napore kako bi se potaknula izgradnja društva utemeljenog na pluralizmu, toleranciji i nediskriminaciji te kako bi Unija djelovala u skladu s vlastitim motom „Ujedinjeni u raznolikosti”, kao što je predsjednica Europske komisije Ursula von der Leyen pojasnila u svojem govoru u Europskom parlamentu održanom 17. lipnja 2020.

²⁶ <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2251>

²⁷ https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2017-eu-midis-ii-main-results_en.pdf

²⁸ <https://www.hrw.org/news/2020/05/12/covid-19-fueling-anti-asian-racism-and-xenophobia-worldwide#>

²⁹ <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25916&LangID=E>

Europska komisija objavila je 18. rujna 2020. komunikaciju pod naslovom „Unija ravnopravnosti: Akcijski plan EU-a za antirasizam za razdoblje 2020. – 2025”³⁰. Konkretno, u akcijskom planu poziva se na bolju provedbu prava EU-a, tješnju koordinaciju, među ostalim imenovanjem koordinatora za borbu protiv rasizma, donošenje nacionalnih akcijskih planova protiv rasizma i rasne diskriminacije, ulaganje većih napora u sprečavanje diskriminirajućih stavova tijela za izvršavanje zakonodavstva te veću raznolikost osoblja u institucijama EU-a.

Ostale mjere navedene u akcijskom planu uključuju poziv na bolje prikupljanje podataka raščlanjenih prema etničkom ili rasnom podrijetlu, kao i bolju informiranost i svijest te rješavanje pitanja rasnih i etničkih stereotipa s pomoću medija, obrazovanja, kulture i sporta. U tom je kontekstu izrađeno ovo izvješće o vlastitoj inicijativi, čija je svrha nadovezati se na akcijski plan Europske komisije i iznijeti stajalište odbora CULT o tome kako se boriti protiv stereotipa, razvijati uključivo obrazovanje, bolje upoznati javnost s poviješću i nasljedom rasizma u Europi te kako riješiti problem nedovoljne zastupljenosti rasnih i etničkih manjina u medijima te kulturnim i kreativnim sektorima.

Uloga kulture, obrazovanja, medija i sporta u borbi protiv rasizma

U vrijeme kada se strukturni rasizam nametnuo kao jedan od glavnih izazova za EU važnije je nego ikad uključiti borbu protiv rasizma u sve politike Unije, uključujući kulturnu, obrazovnu, sportsku i medijsku politiku. Ta područja dotiču živote svih ljudi u EU-u i imaju jedinstvenu sposobnost dopiranja do svakoga od nas, pružajući kontekst i smisao našoj svakodnevnoj međusobnoj interakciji. Obrazovanje, kulturna i sportska iskustva te informacije koje dobivamo putem medija vektori su koji oblikuju i nadahnjuju društvene promjene i promjene u ponašanju. Želimo potaknuti razvoj politike kojom će se olakšati i nadopuniti te promjene u ponašanju. Isto tako, to su sve područja u kojima je zastupljenost različitih skupina izrazito važna za poticanje osoba različitog etničkog ili rasnog podrijetla, a posebice mladih osoba, da ostvare svoje osobne ciljeve.

Općenito gledajući, ovim se izvješćem nastoji potaknuti Europsku komisiju i države članice da slijede dobru praksu uspostavljenu u okviru njihovih strategija za rodnu ravnopravnost i napora za uključivanje rodne ravnopravnosti u sva područja politika. Isto tako, u ovom se izvješću naglašava potreba za uključivanjem rasne pravde u sve kulturne, obrazovne, sportske i medijske politike EU-a.

Odbor CULT dosad je pristupao pitanju rasizma iz različitih gledišta, ali nikad nije izradio sveobuhvatno izvješće na tu temu. Cilj je ovog izvješća to ispraviti i promicati horizontalan pristup borbi protiv rasizma u svim područjima nadležnosti odbora CULT.

U pozadinskoj analizi koju je naručio Resorni odjel Europskog parlamenta za strukturnu i kohezijsku politiku³¹ procjenjuje se prikladnost, u okviru političkih nadležnosti EU-a, akcijskog plana EU-a za borbu protiv rasizma za razdoblje 2020. – 2025. za suzbijanje rasizma u području kulture, obrazovanja, medija i sporta te se prikazuju najnovija dostignuća postojećih instrumenata i programa za borbu protiv rasizma u tim područjima.

³⁰ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/a_union_of_equality_eu_action_plan_against_racism_2020_-_2025_hr.pdf

³¹ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/690905/IPOL_STU\(2021\)690905_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/690905/IPOL_STU(2021)690905_EN.pdf)

Važno je istaknuti da je u studiji zaključeno da tri programa Unije u nadležnosti odbora CULT, a to su Erasmus+, Kreativna Europa i program Europskih snaga solidarnosti, općenito nemaju posebne ciljeve povezane s borbom protiv rasizma i diskriminacije te da su ti prioriteti uglavnom utvrđeni kao horizontalna načela. Slijedom toga nisu utvrđeni ni posebni pokazatelji za mjerenje doprinosa tih programa borbi protiv rasizma, uz manju iznimku u području sporta u okviru programa Erasmus+. Stoga je naglasak koji se stavlja na praćenje i ocjenjivanje konkretnog pitanja rasizma nedostatan, što proizlazi iz nedostatka konkretnih ciljeva za mjerenje, kao i iz oklijevanja država članica da na općoj razini prikupljaju i razvrstavaju podatke na temelju rasnog i etničkog podrijetla.

Točni i usporedivi podaci i pokazatelji ključni su za donositelje odluka pri osmišljavanju, praćenju i ocjenjivanje politika u svakom području. To vrijedi i za podatke o ravnopravnosti i diskriminaciji. Stoga nije iznenađujuće da organizacije civilnog društva i stručnjaci pozivaju na prikupljanje podataka o raznolikosti i ravnopravnosti u državama članicama. Ovo izvješće pruža odgovor na taj poziv jer se u njemu pozdravljaju smjernice za prikupljanje i upotrebu podataka o ravnopravnosti na temelju rasnog ili etničkog podrijetla³², koje je u rujnu 2021. objavila Skupina Europske komisije na visokoj razini za nediskriminaciju, ravnopravnost i raznolikost, te se u njemu države članice pozivaju na jačanje svoje angažiranosti u tom smislu.

U izvješću se poziva ne samo na ulaganje većih napora u omogućavanje rasne i etničke raznolikosti i na borbu protiv stereotipa i diskriminacije u području kulture, obrazovanja, medija i sporta, nego i na pokretanje šire rasprave i promišljanja o povijesti i nasljeđu rasizma u Europi te njegovoj strukturnoj i sustavnoj prirodi.

Izvješće nije osmišljeno da bude iscrpno, već kao prvi korak prema potpunom ostvarenju poštenog, uključivog i pravednog društva. Čak bi se moglo predvidjeti da ovakvom vrstom izvješća odbor CULT redovito prati inicijative Europske komisije za borbu protiv rasizma i diskriminacije u području kulture, obrazovanja, sporta i medija.

32

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/guidance_note_on_the_collection_and_use_of_equality_data_based_on_racial_or_ethnic_origin_final.pdf

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	7.2.2022
Rezultat konačnog glasovanja	+: 21 -: 3 0: 4
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Asim Ademov, Ilana Cicurel, Gianantonio Da Re, Laurence Farreng, Tomasz Frankowski, Alexis Georgoulis, Catherine Griset, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Irena Joveva, Petra Kammerevert, Niyazi Kizilyürek, Predrag Fred Matić, Dace Melbārde, Victor Negrescu, Peter Pollák, Marcos Ros Sempere, Monica Semedo, Andrey Slabakov, Massimiliano Smeriglio, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Salima Yenbou, Theodoros Zagorakis
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Christian Ehler, Loucas Fourlas, Elżbieta Kruk, Viola Von Cramon-Taubadel

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

21	+
ECR	Dace Melbārde
PPE	Christian Ehler, Loucas Fourlas, Tomasz Frankowski, Peter Pollák, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis
Renew	Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Irena Joveva, Monica Semedo
S&D	Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Predrag Fred Matić, Victor Negrescu, Marcos Ros Sempere, Massimiliano Smeriglio
The Left	Alexis Georgoulis, Niyazi Kizilyürek
Verts/ALE	Viola Von Cramon-Taubadel, Salima Yenbou

3	-
ECR	Elzbieta Kruk, Andrey Slabakov
ID	Catherine Griset

4	0
ID	Gianantonio Da Re
PPE	Asim Ademov, Michaela Šojdřová
S&D	Petra Kammerevert

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani